

MARIIA VARLYGINA - MARIIA VARLYGINA - MARIIA VARLYGI- NA - MARIIA VARLYGINA - MA- RIIA VARLYGI LYGINA - M - MARIIA VA

У текстах Томаша Шершеня сплетені культурний та історичний вимір людського життя, обрана широка географія описаних явищ, аби показати війну не як монолітний концепт, а як складний досвід виживання, руйнування та життя після трагедії. Есеї поєднують антропологічну проникливість із винятковим літературним стилем Шершеня, чий уважний, м'який і поетичний спосіб письма робить його тексти не лише важливим голосом у рефлексії над війною, а й взірцевою літературою.

Пропонований твір

Tomasz Szerszeń, Wszystkie wojny świata, 2021

Мови перекладу
polski -> українська

Дата резиденції
16 - 30 липня 2026

Місце резиденції:
Замок на Воді,
Войновиці

Марія Варлигіна - есеїстка, дослідниця візуальної культури, кураторка, аспірантка Ягеллонського університету на факультеті полоністики. Кураторка галереї site-specific «Башта» (Краків, 2022-2026). Публікувалася, зокрема, на сторінках «SZUM», «Restart», «Mezosfera», «YourArt», «Konteksty», «Teksty Drugie», «ArtsLooker» та «Sensor».

Organizator rezydencji:

MARIIA VARLYGINA - MARIIA VARLYGINA - MARIIA VARLYGI- NA - MARIIA VARLYGINA - MA- RIIA VARLYGI LYGINA - M - MARIIA VAR

**Зв'яжіться з
перекладачем за
адресою (e-mail)**

mariia.varlygina@gmail.com

**Дізнайтеся більше
про перекладачку та
прочитайте
фрагмент перекладу
пропонованої
книжки на сторінці**

archipelagos-eu.org

Анотація

Есей «Всі війни світу» автор розпочинає зі спогаду дитинства про перший яскравий образ війни, який він зустрів у романі «Вогнем і мечем» Генріка Сенкевича. Цей текст, один із символів польської літератури, став для автора вихідним у всіх його подальших спробах зрозуміти суть війни.

Війна у культурі – образ, який вже давно вийшов за межі свого первісного значення: він щоразу перебудовує й поєднує різні простори та часи. Для цього автор сплітає легку мережу асоціацій, алюзій і відсилань до канонічних текстів культури, зокрема до Вальтера Беньяміна, Зузанни Грінчанки, Альбера Камю та інших авторів. Шершень вихоплює здебільшого фільми, книжки з ілюстраціями, фотопроекти, які побудовані як нашарування пам'ятей, канонів, поглядів на історію, зокрема, «Хіросіма, моя любов», «Зідан: портрет 21 сторіччя», «Жінка у пісках». Есей картографує мережу понять, створену автором для опису війни, і водночас засвідчує, наскільки неефективними є спроби цілісного її опису – *неможливість загальної історії людського страждання*.

Так у тексті постає розрив між словом «війна» та образами війни. Насправді це студія мистецьких рефлексій, а ще точніше – студія пам'яті про пам'ять, що виростає з констеляції запитань: як ми можемо пам'ятати? Чим є спогад? Що таке відлуння пам'яті?

Літературознавиця Ганна Улюра розрізняє писання війни та писання про війну. Праця Шершеня безперечно належить до другого типу: це вільна, поетична робота. Це – твір про прагнення ясності й вимушену незавершеність у розповіді про пережите, про розсіювання і розпад зв'язків, сенсів, емоційної присутності, які настають після завершення катастрофічного переживання. Єдиний момент, який автор описує в книзі як такий, що стосується його власної присутності в історії, – це перебування в Парижі в день терористичних атак 2015 року.

Есей тримається на цій широкій географії, із прагнення бути відкритим на всі досвіди, що нам доступні. Водночас до суті дистанції, що дозволяє говорити про подію і що робить катастрофу нерозбірливою, автор звертається у кожному з розділів. Йдеться про те, як війна стає видимою в повсякденності, як ми пам'ятаємо про неї – точніше, як пам'ять виходить із самої війни, як її атоми розлітаються світом. Війна всюди, а Шершень вихоплює майже з повітря, майже з пилу її частинки. Він описує пил, завислий у повітрі як майже знеформлену, невпізнану, але все ще реальну, матеріальну присутність війни.

Про Archipelagos

Archipelagos має на меті розкрити розмаїття європейських літературних голосів, підтримуючи роль перекладачів як дослідників літератури, написаної маловживаними мовами, а також поглиблюючи знання фахівців читацьких мереж.